

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **B. I.**, so sídlom v B., IČO : X., zastúpenej A., IČO : X., proti povinnému **M. C.**, bývajúcemu v P., o **vymoženie 275,55 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9 Er 2333/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2011 sp. zn. 4 CoE 520/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená 12. júla 2011 podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 275,55 € s príslušenstvom a trov exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri R., so sídlom v B., zo 17. januára 2011 sp. zn. B., ktorým bola žalovanému M. C. uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni B. I. istinu 275,55 € s príslušenstvom a trovy konania 72,47 €. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Prievidza o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prievidza uznesením zo 4. augusta 2011 č.k. 9 Er 2333/2011-13 žiadosť súdneho exekútora Mgr. D. Č. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Vychádzal zo zistenia, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve (zmluva o úvere č. 4510949407 z 12. októbra 2007 uzavretá medzi právnym predchodcom oprávnenej a povinným) a následné konanie pred rozhodcovským súdom odopiera ochranu spotrebiteľovi, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka a Smernica 93/13/EHS v dôsledku neprijateľnej podmienky v čl. 11.2 obchodných podmienok, pretože voľba

riešenia sporov v rozhodcovskom konaní bola dojednaná jednostranne, povinný nemal možnosť zmeniť znenie rozhodcovskej doložky predloženej mu na predtlačenom formulári, preto uvedená zmluvná podmienka nebola dojednaná individuálne, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania spočíva v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, ako sa budú prípadné spory zo zmluvy riešiť je veriteľ, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo vopred pripravenej formulárovej zmluve, ktorú používa v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch rovnakého druhu a neurčitého počtu. Rozhodcovská doložka, ktorá je súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, nebola s povinným dohodnutá individuálne, pretože bola upravená v obchodných podmienkach, povinný nemohol ovplyvniť ich obsah, mohol buď celú zmluvu akceptovať alebo ju odmietnuť. Povinný s právnym predchodcom oprávnenej (nie individuálne) dohodol, že spory zo zmluvy budú riešené v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom v Bratislave, čo súd považoval za nekalú podmienku (opierajúc sa o stanovisko Súdneho dvora vo veci C-243/08 zo 4. júna 2009 Pannom GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Göyrfí, bod 40).

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávnenej uznesením z 31. októbra 2011 sp. zn. 4 CoE 520/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), pretože odvolanie oprávnenej nepovažoval za dôvodné. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ skúmal rozhodcovskú doložku v úverovej zmluve ako zmluvu spotrebiteľskú, t.j. z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozsah tohto oprávnenia súdu vyvodzoval z ustanovenia § 44 Exekučného poriadku, tiež z ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní a Smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že obsah rozhodcovskej doložky bol veriteľom vopred pripravený, nebol individuálne dohodnutý, čo je v rozpore s požiadavkou Smernice rady 93/13/EHS, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to ku škode spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc v tomto prípade je neprijateľná, a preto je podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Neprijateľné podmienky sú uvedené v ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka len demonštratívne, preto bez ohľadu na účinnosť novely Občianskeho zákonníka, ktorá zaviedla neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní) možno

tento dôvod neplatnosti uplatniť i na daný prípad, pretože jeho obsiahnutie v spotrebiteľskej zmluve bude vždy v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ z týchto dôvodov súd prvého stupňa zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, jeho rozhodnutie a závery odvolací súd považoval za vecne správne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť vyvodila z § 237 písm. d/, e/, f/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie; nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný; účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. (v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237; konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Prekážku „res iudicata“ dovolateľka vysvetľuje tým, že vec už bola právoplatne rozhodnutá rozsudkom vydaným rozhodcovským súdom. Exekučný súd v exekučnom konaní nebol oprávnený preskúmať správnosť rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu z pohľadu obsahu zmluvy o úvere (vrátane dojednaných všeobecných obchodných podmienok) a rozhodovať o neprijateľnosti zmluvných dojednaní – najmä o neprijateľnosti (resp. neplatnosti) rozhodcovskej doložky. Rozhodnutie o nekalosti rozhodcovskej doložky súd rieši v rámci žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čo povinný nevyužil. Na jeho preskúmanie súdom nebol podaný osobitný návrh na začatie konania o jeho zrušení, ktorý je podľa zákona potrebný. Za postup súdov, ktorým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, považovala to, že jej bolo upreté právo na výkon rozhodnutia vyplývajúce z rozhodcovského rozsudku na základe vydania právoplatného rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože nevyhnutým dôsledkom je zastavenie exekúcie. Nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi videla predovšetkým v posúdení otázky o existencii neprijateľnej podmienky dojednanej v úverovej zmluve vo svetle právnej úpravy vyplývajúcej z ustanovenia § 93b ods. 1, ods. 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom do 30. novembra 2009, v závere o absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky, vo výklade ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 zákona o rozhodcovskom konaní. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav

veci, význam rozhodcovského konania, a ozrejmovala význam ochrany práv spotrebiteľa vo svetle implementovanej Smernice rady 93/13/EHS.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním oprávnenej je napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., proti ktorým zákon pripúšťa dovolanie. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na uvedené by dovolanie oprávnenej mohlo byť procesne prípustné (i dôvodné), len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (napr. R 117/1999, R 34/1995). Treba ale uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale ani samotné nesprávne právne posúdenie veci opierajúce sa o dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne aj došlo.

K systému dovolacích dôvodov treba dodať, že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon

prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 3 O.s.p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V prejednávanom prípade procesná prípustnosť dovolania nie je založená v zmysle § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., preto dovolaciemu súdu nie je daná právna možnosť podrobiť napadnuté rozhodnutie dovolaciemu prieskumu z hľadiska dôvodov uvedených v ustanovení § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., tak ako to navrhuje dovolateľka.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania oprávnenej preto ani z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, **1/** či v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ O.s.p.), **2/** sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), **3/** účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

1. Dovolateľka argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p. v podstate zakladá na tvrdení, že rozhodcovský rozsudok predstavuje prekážku veci rozsúdenej (res iudicata) a preto exekučnému súdu v exekučnom konaní nie je dovolené poprieť jeho právoplatnosť a vykonateľnosť – a tak vstupovať do ukončeného konania – hodnotiť skutkovú a právnu stránku prípadu.

Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) v takom prípade nejde o námietku veci rozsúdenej (res iudicata, resp. litispendenciu), ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na prekročenie miery prieskumného oprávnenia exekučného súdu pri posudzovaní materiálnych a formálnych predpokladov výkonu exekúcie v rozhodnutí o (ne)vydaní poverenia na vykonanie exekúcie; v takom prípade môže ísť o inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Na túto by mohol dovolací súd vziať zreteľ len prípade prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad.

Ustanovenie § 237 písm. d/ O.s.p. dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) alebo prv začatého konania (§ 83 O.s.p.). Ak súd zistí, že v tej istej veci (jej časti) bolo právoplatne rozhodnuté alebo začalo prv konanie, konanie bez ďalšieho zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Právoplatné rozhodnutie tvorí prekážku už raz rozsúdenej veci vtedy, ak v novom konaní ide o to isté, o čo išlo v prechádzajúcom rozhodnutí; musí ísť o totožnosť osôb a aj o totožnosť predmetu konania, opierajúceho sa o rovnaké skutkové okolnosti.

Základom pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicata), alebo, či ide o prekážku začatého konania (litispendencia), je kolízia – stret súdnych konaní alebo ich vecných výsledkov. Exekučné konanie z hľadiska jeho charakteru a zmyslu, sa začleňuje medzi vykonávacie konania, v ktorom sa uspokojujú oprávnenia priznané individuálnymi aktmi aplikácie práva, a teda sa autoritatívne nerozhoduje o hmotných právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov. Z uvedeného exekučné konanie nie je objektívne spôsobilé založiť vadu konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. vo vzťahu k inému ako exekučnému konaniu, teda ani k rozhodcovskému konaniu, v ktorom sa právo ešte len nachádza (hľadá), t.j. ktorého účastníci za participácie zvolených rozhodcov dobrovoľne na seba preberajú hmotné práva a povinnosti. Verifikáciou toho záveru je fakt, že Exekučný poriadok v ustanovení § 36 ods. 3 pripúšťa existenciu tzv. prekážky litispencie, avšak len pokiaľ ide o neskôr začaté iné exekučné konanie. Obsah spisu, rovnako ani obsah dovolania nedáva podklad k záverom, aby začatiu exekučného konania v tejto veci (vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9 Er 2333/2011) predchádzalo iné exekučné (vykonávacie) konanie začaté v tej istej veci – t.j. medzi oprávnenou B. I., a povinným M. C., o vymoženie 275,55 € s príslušenstvom a trov exekúcie, na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok zo 17. januára 2011 sp. zn. B. vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri R. Vzhľadom na uvedené nie je možné prisvedčiť dovolateľke, že konanie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

2. V zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný. Občiansko-súdne konanie (základné ale i vykonávacie) začína na návrh (§ 79 a § 80 O.s.p.), mimo prípadov konaní, ktoré súd začína aj bez návrhu (§ 81 O.s.p.). Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. preto dopadá len na prípady, kedy súd začal, prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný

(žiadny) návrh na začatie konania. Nedostatok návrhu na začatie konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania.

Exekučné konanie je ovládané dispozičnou zásadou, jej vyjadrením je i to, že exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku). Ak exekučné konanie napriek tomu prebieha, je treba konanie v ktoromkoľvek jeho štádiu zastaviť (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku); v inom prípade trpí vadou, na ktorú dopadá § 237 písm. e/ O.s.p. O taký prípad ale v prejednávanej veci nejde. Predmetné exekučné konanie začalo 12. júla 2011, kedy bol návrh oprávnenej na vykonanie exekúcie doručený súdnemu exekútorovi Mgr. D. Č. (viď čl. 2-11 spisu). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že predmetné exekučné konanie netrpí vadou konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

3. Dovolateľka existenciu procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. vidí v tom, že súdy nesprávne rozhodli o zamietnutí jej návrhu na vykonanie exekúcie, keď nad rámec svojho zákonného zmocnenia v exekučnom konaní skúmali dohodu o rozhodcovskej doložke, čím porušili ustanovenia Exekučného poriadku (najmä § 44 ods. 2), nesprávne aplikovali zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (§ 45) a Občiansky zákonník (§ 52 a § 53) a tak nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci v zmysle článku 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo založilo odňatie možnosti oprávnenej konať pred súdom – reálne sa domôcť výkonu rozhodnutia.

Podstatná časť dovolacích námietok oprávnenej spočíva v tvrdení, že súdy v danom prípade vychádzali z nesprávnej interpretácie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pri posudzovaní materiálnych a formálnych predpokladov pre vykonanie exekúcie v štádiu rozhodovania o (ne)vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a v nadväznosti na to dospeli podľa dovolateľky k nesprávnemu právnomu názoru, že dohoda o rozhodcovskej doložke, zakladajúca právomoc vo veci konať rozhodcovskému súdu obsahuje pre povinného (tiež spotrebiteľa) neprijateľnú podmienku, v dôsledku toho považovali v tejto časti za neplatnú dohodu o rozhodcovskej doložke, nadväzne rozhodcovské konanie a v ňom vydaný rozsudok nepovažovali za exekučný titul.

Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový

stav (správnosť ktorého bola v danej veci spochybňovaná) aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno iba odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 (viď tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). I keby dovolacie námietky napádajúce správnosť právneho záveru súdov (boli prípadne aj opodstatnené) napr. v tom, či dohoda o rozhodcovskej doložke obsahuje neprijateľnú podmienku v zmysle Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a či je v súlade s § 93b ods. 1, 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách; či predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou a ďalšie (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľkou vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Z dovolania tiež vyplýva, že nesprávnym rozhodnutím (postupom) o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej v konečnom dôsledku odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo zakladá porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces za predpokladu, že pre takýto postup súdu (alebo jeho rozhodnutie) neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Otázkami procesného postupu exekučného súdu podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pri posudzovaní materiálnych a formálnych predpokladov pre vykonanie exekúcie v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, rovnako tak oprávnenie exekučného súdu preskúmať rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 zákona

č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní vyriešila súdna prax vo svojej judikatúre (R 46/2011 a R 47/2011) takto :

„Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, v exekučnom konaní je však zo zákona oprávnený a povinný preskúmať rozhodcovský rozsudok z hľadísk, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní“.

Napokon Občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 29. novembra 2012 prijalo ďalšie rozhodnutia na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v znení týchto právnych viet :

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012 sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne.

Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Z uvedeného plynie záver, že exekučnému súdu nie je možné upierať oprávnenie preskúmať rozhodcovský rozsudok z vyššie uvedených hľadísk, a to aj pokiaľ ide o platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) podľa hmotného práva, nevynímajúc od toho neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách, pre ktoré sa tieto zmluvy považujú za neplatné (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Z uvedeného hľadiska dovolací súd nezistil, že by procesným postupom súdu boli prekročené zákonné medze vychádzajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku alebo z ustanovenia § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa podľa názoru dovolacieho súdu nemožno považovať ani za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. arbitrárne (zjavne neudržateľné), pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov extrémne neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Posúdenie toho, či súdy použitý predpis aplikovali správne alebo či z neho vyvodili správne právne závery, by prichádzalo z pohľadu dovolacieho súdu do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebola v preskúmvanej veci oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľka sa nestotožnila s dôvodmi, pre ktoré súdy zamietli jej žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v tejto súvislosti prípadne vidí porušenie jej práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces, dovolací súd k uvedenému poznamenáva, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony (I. ÚS 50/04).

Odôvodnenie rozhodnutia súdu (prvostupňového i odvolacieho) stručne a jasne objasňujú skutkový a právny základ prejednávanej veci – zrozumiteľným a vysvetliteľným spôsobom predostierajú úvahy a závery, pre ktoré bol návrh o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutý. Z aspektu arbitrárnosti, resp. dostatočnej zdôvodniteľnosti rozhodnutia, nie je dôvod pochybovať o naplnení základného práva účastníka na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

4. Z dôvodov uvedených vyššie dospel dovolací súd k záveru, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom a že prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., ani § 237 O.s.p. Najvyšší súd vzhľadom na to dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné.

Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd zohľadnil, že oprávnená nebola v dovolacom konaní úspešná, právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania, preto ich náhrada nebola povinnému priznaná (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. decembra 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová